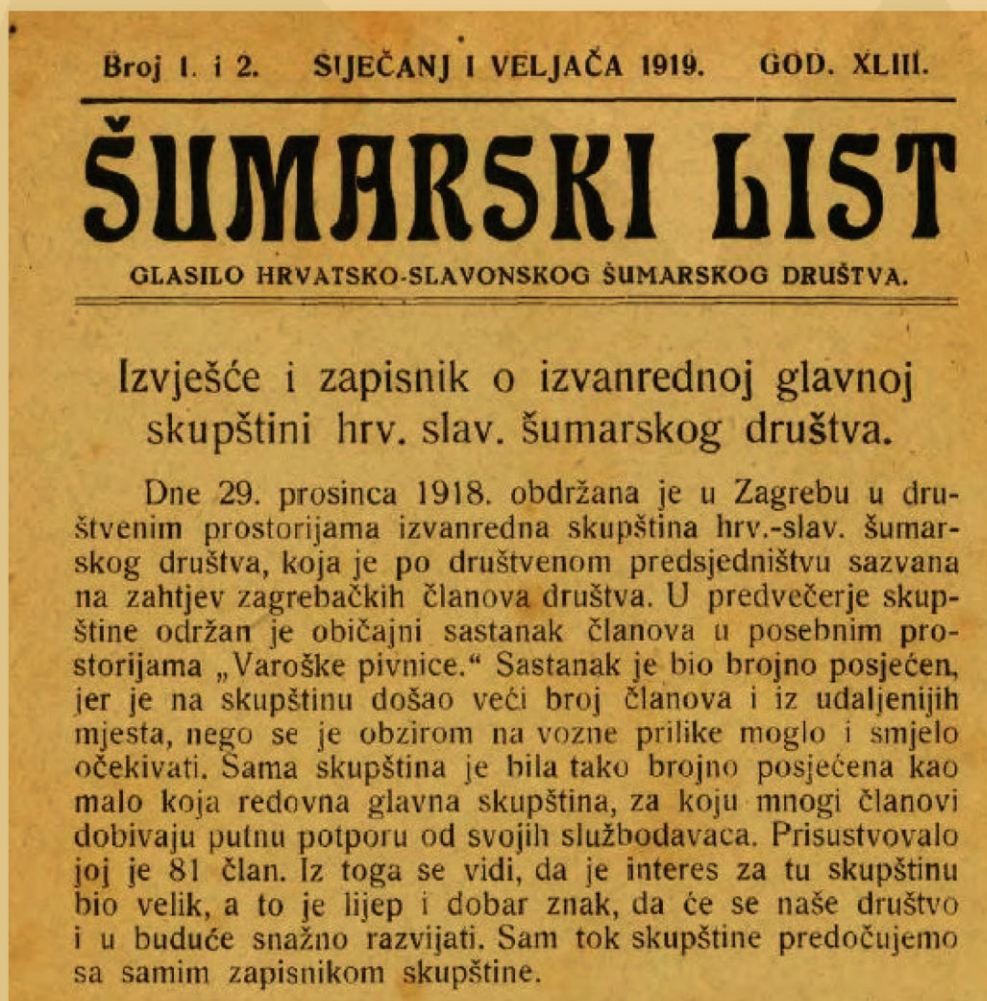

PRIJE STO GODINA: ŠL 1-2/1919

Kako u ovoj godini nemamo u planu obilježavanje koje od obljetnica našega društva, ovime uvodimo novu rubriku u kojoj ćemo se vratiti stoljeće u povijest i popratiti čime su se to naši predšasnici bavili, odnosno što je to pisao Šumarski list u broju 1-2/1919. A to će svakako biti zanimljivo jer kazaljka našeg vremeplova "puca" na 1919., prvu poslijeratnu i prvu cjelovitu godinu novog državnog ustroja. Mi danas znamo - nesretnog, ali to naši šumari ni slutili nisu. Bit će stoga zanimljivo ponovno oživjeti sav idealizam s kojim su ušli u novu zajednicu, demokratični zanos kojeg su i njoj očekivali. Otrežnjenje slijedi vrlo brzo, a njegovi tragovi već na prvoj glavnoj skupštini hrv.-slav. šumarskog društva, koja je i tema nosilja ovog broja časopisa Šumarski list.

PRIJE STO GODINA: ŠL 3-4/1919

116

Osobne vijesti.

Novi ministar za šumarstvo i rudarstvo. Bivši ministar za šumarstvo i rudarstvo Dr. Mehmed Spaho demisionirao je, a novim ministrom imenovan je Pavao D. Marinković.

Povratili se iz šumarske službe u Ugarskoj: G. Damjan Muždeka i Milan Marinović, kr. šum. inžiniri, te Žarko Miletić i Vladimir Ciganović, kr. šum. inž. pristavi povratili su se iz Ugarske, gdje su bili u drž. šumarskoj službi.

Šumarsko osoblje kod kr. šum. ravnateljstva u Zagrebu. Upravitelj ureda: Dragutin Polaček kr. šum. savjetnik. Kr. šum. savjetnici: Ivan Krajnjak, Albreht Rosmanith, Gjuro Marton, Emil Kundrat, Carmelo Zajc, Vilim Perc; kr. šum. nadinžiniri: August Stripszky, Amadeus Munteanu; kr. šum. inžiniri: Petar Petrović, Mirko Medaković, kr. šum. inž. pristavi: Vladimir Ciganović, Krešimir Katić.

Kr. šum. računovodstvo: Mihajlo Križan, kr. račun. nadsavjetnik, Ivan Jerbić, kr. račun. savjetnik, Viktor Eisenhuth, kr. rač. revident.

Šum. oficiali: Petar Miljuš, Luka Lisac, Petar Micić, Stjepan Sučević, Rade Kondić.

Nadlugari: Stjepan Batonićkin, Jovan Bjelić; lugari: Andrija Marković, Vjekoslav Starčević.

Upravitelji područnih šumarija: Mrkopalj: Petar Grahovac, š. inž. pristav, Draganac: Žarko Miletić š. inž. pristav, Fužine: Milan Marinović š. inž., Kostajnica: Stjepan Bevelacqua š. inž., Glina: Ilija Slijepčević š. i., Vojnić: Edo Steller š. i., Sokolovac: Teodor Budisavljević š. i., Ivanjska: Mihajlo Finke š. i., Novi: Ivan Zwickeldorfer š. i., Ravna gora: Milan Majnarić š. i. pristav, Jasenak: Teodor Španović š. i. p., Rujevac: Miloš Ervačanin š. i. p., Ivanovoselo: Andrija Koprić ml. š. i. p., Pitomača: Makso Brausil š. savjetnik, Ogulin, Kalje i Vranovina nepopunjeno.

Umro. Dne 11. travnja o. g. umro je u Zagrebu kr. zem. šumarski nadzornik I. r. Ante Kern, bivši urednik Šumarskog lista te bivši tajnik Hrv. slav. šum. društva. O vrijednom pokojniku donijet ćemo opširnije u drugom broju.

U samo nekoliko kratkih vijesti stala je cijela povijest hrvatskog šumarstva te 1919. Na žalost, na kraju je tužna vijest o smrti jednog šumarskog velikana, Ante Kerna. Ali to će biti tema slijedećeg broja.

Raspadom velikog carstva, kako smo to naglasili u prošlom broju, naši šumari su bez rezervno zatražili da se iz Hrvatske »demisioniraju« brojni šumari Mađari koji su radili u državnim službama. No, isto tako, iz Ugarske su se povratili šumari Hrvati Damjan Muždeka i Milan Marinović, kao i pristavi Žarko Miletić i Vladimir Ciganović. O budućem profesoru Žarku Miletiću imalo bi se mnogo toga za napisati, no tema broja je upravo pristigli Milan Marinović. Također budući profesor Šumarskog fakulteta u Zemunu, ali prije toga tajnik našeg šumarskog društva i urednik Šumarskog lista, samo dva odjeljka niže postavljen je za upravitelja Šumarije Fužine. No, nosivi tekst ovog broja je dulji esej pod naslovom Evolucija našeg šumarstva, koga je napisao upravo Milan Marinović a kojeg ćemo još prokomentirati ali i cijelog prenijeti na našim stranicama.

PRIJE STO GODINA: ŠL 1919.

Umro. Dne 25. maja o. g. umro je u Zagrebu nakon duge bolesti ing. Gjuro Cesarić kr. zemaljski šumarski nadzornik u 52. godini života svoga. Pokojnik se rodio u Petrinji, a šumarske je nauke svršio na visokoj školi za kulturu tko u Beču. Službovao je kod ogulinske i slunjske imovne općine. Prigodom reorganizacije šumarske službe kod polit. upave prešao je u zemaljsku službu, te je služio u Jaski, Varaždinu, te kao žup. šumarski nadzornici u Požegi i Osijeku, a najzad kao zem. šumar. nadzornik kod šumarskog odsjeka kr. zem. vlade. Bio je dobar i savjestan strukovnjak, dugogodišnji član hrv. šumarskog društva, a vjeran sudrug svojim kolegama u struci. Kao dobra prijatelja i čovjeka čelična značaja a vesele naravi sve ga je poštovalo, gdje je službovao.

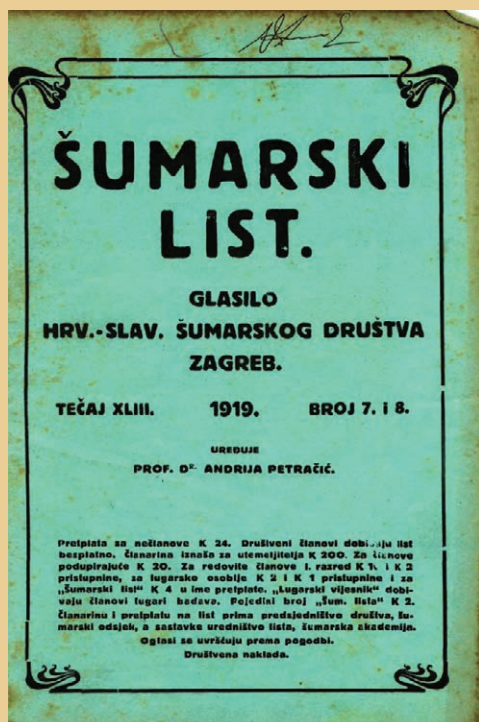
Ostavio je udovu te sina Slavišu artiljerijskog natporučnika i Dobrišu učenika realne gimnazije. Nasprovodu 27. maja ispratili su pokojnika na vječni počin mnogobrojni članovi Hrv. šumarskog društva sa prvim podpredsjednikom g. nadšumarnikom Dragutinom Trötzerom na čelu, a samo društvo okitilo mu je lijes vijencem. Nad grobom oprostio se je sa pokojnim drugom odbornik dr. Andrija Petračić nadgrobni govoreći. Slava mu!

Dobriša Cesarić, učenik realne gimnazije ostao je bez oca. Vijest je, naravno, o smrti cijenjenog kr. zemaljskog šumarskog nadzornika ing. Gjura Cesarića. Možda je otac Đuro i slutio pjesničke perspektive svoga mlađeg sina jer su mu neke pjesme objavljene već 1916., ali sigurno nije ni slutio da u kući odgaja pjesnika koji će ući u antologije svjetskog pjesništva, biti ovjenčan svim pjesničkim nagradama i konačno postati redoviti akademik JAZU.

chainsaw *Husqvarna 365* and 70 trees with chainsaw *Dolmar PS – 7310*) during the research. The diameter at the breast height of felled trees ranged from 15 to 84 cm, while tree height ranged from 10,3 to 37,2 m. The total volume of processed assortments was 180,11 m³. The average fuel consumption per m³ processed assortments was 0,306 L/m³ for trees felled by chainsaw *Husqvarna 365* which is for 0,042 L/m³ larger in comparison to chainsaw *Dolmar PS – 7310* with average fuel consumption of 0,264 L/m³. The average lubricant consumption per m³ processed assortments was 0,102 L/m³ for trees felled by chainsaw *Husqvarna 365* which is for 0,012 L/m³ larger in comparison to chainsaw *Dolmar PS – 7310* with average lubricant consumption of 0,09 L/m³. Considering conducted research it can be assumed that there are differences in fuel and lubricant consumption between this two type of chainsaws for considered working conditions, but differences are not statistically significant.

KEY WORDS: chainsaw, fuel consumption, lubricant consumption, *Husqvarna 365*, *Dolmar PS -7310*

PRIJE STO GODINA: ŠL 1919.

U ovom broju Šumarskog lista imamo nekoliko zanimljivih tema.

Najprije, profesor Dr. Andrija Petračić završava svoja *Opažanja o prirodnom izlučivanju stabala u debljinske i vrijednosne razrede u hrastovim, bukovim i borovim sastojinama*.

Izvrstan je prilog sa gornje krajine (Korduna) nadšumara šumske imovne općine Miška Markića, pod naslovom *Agrarna reforma obzirom na prilike gornje krajine kojim on ujedno udovoljava pozivu šumarskog društva prema zaključku odborske sjednice od 8. II. 1919. t. 5.*

Slijede uobičajene Osobne vijesti i Društvene vijesti kao i *Zapisnik odborske sjednice hrv. slav. šum. društva, koja je održavana dne 3. svibnja 1919. u 2 sata po podne u Šumarskom domu u Zagrebu.*

Zanimljivo je da Šumarski list prenosi važnije članke o našem šumarstvu u drugim časopisima. Ovdje je članak *Nova država i naše šume* kog je napisao V. Dojković, kr. zem. šum. nadzornik u m. u časopisu *Jugoslavenski Lloyd* br. 64–66., zatim posve makroekonomski članak *Valuta i šume* (Hrvatski drvotrzac br. 428.) kao i *Organizacije šumarske službe u kraljevstvu SHS* u istom broju istog časopisa.

Nadasve je ovdje zanimljiv još jedan idealistički proglas šumara koji su očito u projekt nove države ušli otvorena srca i puni optimizma. To ide ovako:

Proglas

za ujedinjenje i rad šumara, šumovlasnika, šumskih trgovaca i industrijalaca, kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca.

Drugovi !

Doživili smo čas slobode. Sloboda nas približuje i ujedinjuje. Ali to ujedinjenje ne smije da bude samo političko, to mora da bude kulturno, privredno i socijalno. To nije više vizija naših davnih sanja, to je danas zbilja.

...

Znamo kako je to završilo, ali o tome u slijedećim prilogima **Prije sto godina.**

PRIJE STO GODINA: ŠUMARSKI LIST 9-10/1919.

Pitanje šumarske terminologije.

Napisao: Z. Turkalj, kot. šumar.

Poradi rata zaspalo je i pitanje šumske terminologije, potaknuto u ovome listu god. 1912. Uredjenjem države SHS. postaje to pitanje opet aktuelnim, pogotovo kad se radi o jedinstvenoj šumskoj terminologiji na čitavome teritoriju kraljestva SHS.

Jedinstvena terminologija imade uzeti svoje mjesto kako u šumarkoj književnosti i nastavi, tako i u službenoj, trgovačkoj i privatnoj praksi.

Dok se to provede trebati će mnogo rada i mnogo radenika, a uzato proći će i dosta vremena. Baš zato, što će trebati mnogo rada, valja s njime odmah započeti. Ani bene coepit, dimidium facti habet.

Ja sam već jednom javno istaknuo, da šumar ne dospijeva biti lovac niti se uzgojem divljači baviti, a sada dodajem. da još manje na književnost dospijeva.

Za književni rad treba uopće mnogo volje, a što i još glavnije raspoloženja i vremena.

Bilo mi je u dužnosti, da o gornjem pitanju svoje mnijenje istaknem, jer sam to još bivšem uredniku ovoga lista sada nadsavjetniku gospodinu Kosoviću obećao.

SUMMARY

We researched the morphological variability of 25 populations of field maple (*Acer campestre* L.) in the territory of Bosnia and Herzegovina. Morphometric research of intrapopulation and interpopulation variability was based on ten morphological traits of the fruit, using descriptive and univariate statistical analyses. Measured trait of fruit petiole length showed the highest variability and calculated characteristic proportion of width and length of seed showed the lowest variability. Measured traits of fruit were more variable than calculated traits, suggesting less variation in shape than the size of fruits. By analysing variance, we found statistically significant differences between populations in all analysed fruit traits. However, for most traits (eight out of nine), there was a higher intrapopulation than interpopulation variability. The obtained results can serve as a basis for further research in other parts of the species distribution range, with the aim of determining the interaction of ecological, geographical, climatic and migration factors on the overall morphological variability of field maple populations.

KEY WORDS: field maple, fruit, morphometric analysis, morphological variability

PRIJE STO GODINA: ŠUMARSKI LIST 11–12/1919.

GOSPODARENJE NA MALIM POVRŠINAMA

Završavajući ovogodišnju seriju tekstova o pisanju našeg časopisa prije sto godina ne možemo ne primijetiti da je tijekom te 1919. od prvih brojeva u novoj državi i novoj konstelaciji snaga, ispunjenih brojnim šumarsko-političkim temama, prvotni polet i oduševljenje hrvatskih šumara novim mogućnostima "bratske" suradnje jednostavno splasnulo. U posljednjem broju teško smo pronašli neku temu kojom bi se čudili našim predšasnicima i kojom ni zaintrigirali suvremenike.

Međutim, sama se otvorila jedna tema koja bi začudila te naše stare kolege: zar će se šumari i nakon sto godina još uvijek time baviti?

Hrvatsko šumarsko društvo upravo se ovih dana vratilo sa stručne ekskurzije po češkim šumama u pratnji i pod stručnim vodstvom akademika Igora Anića. Tema je bila: gospodarenje šumama na malim površinama. A pogledajte što o toj temi piše Šumarski list 11-12/1919. iz pera šumara grada Zagreba Albina Leusteka. Zapravo, izvatka iz Mayrova djela Waldbau.

